

MŪSŲ Lietuva

Jornal Lituano «NOSSA LITUANIA»
DIRETOR RESPONSÁVEL
DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO
REDATOR: MONS. P. RAGAZINSKAS
SAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES
LAIKRAŠTIS
A D R E S A S:
AV. ZELINA, 515 - C. POSTAL 4118
SÃO PAULO
ATSKIRO NUMERIO KAINA 20,00

NR. 709 (7)

SÃO PAULO — BRASIL

1963 M. VASARIO MĖN. — FEVEREIRO 16 D.

XVI METAŲ

KOVOTI, ISTVERTI, LAIMĖTI

VLIKO žodis Vasario 16-sios proga

IŠ PRAEITIES TAVO SŪNŪS TE STIPRYBĖ SEMIA — tai išidėmėtini mūsų Tautos Himno žodžiai. Gi šiais metais minint Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukaktį, jie įgauna dar ypatingos reikšmės Lygiai prieš šimtą metų — 1863 metais — lietuvių tauta sukilo prieš rusų carų priespaudą. Tai buvo jau kelintas iš eilės sukilimas, ir jis dar kartą parodė nemažą lietuvių tautos ryžtą iškovoti sau laisvę ir atstatyti savo nepriklausomą valstybę.

Iš tikrųjų lietuvių tauta visais laikais didvyriškai priešinosi svetimųjų priespaudai ir už savo teises bei laisvę kovojo net ir su daug už ją galingesniais priešais. Už savo teises ir laisvę ji tebesiaukoja ir šiandien, nors tiek 1863 m. sukilimas, tiek vėlesnės kovos iš jos pareikalavo ir tebereikalauja skaudžių aukų bei visko išsizadancio pasišventimo.

LENKIAME GALVAS PRIEŠ TUOS MŪSŲ TAUTOS DIDVYRIUS ir didžiuojamės jų idealizmu bei ryžtu. Jų karžygiškas pasiaukojimas neleidžia nė abejoti, jog tauta, sugėbėjusi savo praeitį praturtinti tokiomis žygiomis, anksčiau ar vėliau nusimes ir rusų komunistų jungą. Juo labiau, kad ir šiuo metu lietuviai to jungo neapkenčia ir visomis išgalėmis priešinasi sovietinėms užmačioms juos išnaudoti savo imperialistiniams tikslams.

GRIEŽT! SMERKIAME SU STIPRINTĄ KRAŠTO IŠNAUDOJIMĄ BEI RUSINIMĄ, prie varta primenant mūsų žmoniems rusų kalbą, spaudą ir papročius. Pastaruoju metu rusinimas — toji tipinga Maskvos kolonializmo priemonė — yra spartinamas ir jis visuotinis.

VERTINAME IR REMIAME mūsų brolių pasipriešinimą visam, kas svetimųjų jiems priimama. Kartu tikimės, kad šis jų pasipriešinimas ir sava tautinė kūryba — kiek ji jų dabartinėse sąlygose yra imanoma — paės jiems išlikti sąmoningais, savo kraštą, jo praeitį, kalbą bei kultūrą mylinčiais tautos variais.

SMERKIAME SOVIETŲ VEIDMAININGĄ POLITIKĄ, kai je dedasi kitų žemynų tautų išlaisvinimo rėmėjais, o tuo pačiu metu stengiasi Lietuvą padaryti vis daugiau priklausančią nuo Maskvos, šio sukto elgesio tikslų, nukreptų prieš mūsų tautą, negali nuslėpti nė pagausėję Kremliaus tarnų spaudoje įrodinėjimai, kad lietuvių tauta gali jaustis laisva tik Sovietų globoje. Lietuvai jokios svetimos globos nereikia — Lietuvai reikia laisvės ir nepriklausomybės.

REŠKIAME PADĖKĄ VIŠIEMS TIEMS LAISVŲJŲ KRAŠTŲ ATSTOVAMS JUNG TINĖSE TAUTOSE kurie atskleidė Sovietų kolonializmą Lietuvoje ir jį pasmeikė

REIKALUJAME, KAD VAKARAI stipriau spautų Kremlių grąžinti Lietuvai ir kitoms jo pavergtoms tautoms laisvę ir nepriklausomybę. Sąlygos vakarams veikti šiandien yra palankios. Nepasitenkinimas komunistiniu valdymu pačioje Sovietų Sąjungoje bei jos pavergtuose kraštuose auga ir plečiasi Sovietų santykiai su komunistine Kinija yra pasiekę sprogimo įtampos. Tad jėgų persvara jau nebe Maskvos bet vakarų pusėje. Kaip Kubos įvykiai parodė, Sovietai jau turi trauktis, jei rimtai spaudžiami. Karibų įvykiai aiškiai tad kalba už reikalą išnaudoti raudonųjų imperijos didėjančius nesutarimus bei trūkumus laisvės riboms praplėsti. Jei vietoje ryžtingai veiks vakarai tėsiaugty tik laikinu šaltojo karo atlydžiu, pucselėdami viltį, jog ilgainiui komunizmas savaimė pranyks, padarytų klaidą, už kurią ateityje turėtų skaudžiai užmokėti. Komunizmą galutinai sunaikins tik ryžtinga vakarų parama kovojančioms už savo laisvę Sovietų pavergtoms tautoms.

Kitados buvęs Kauno Karo Muziejaus sode Nežinomojo Kareivio paminklas. Bet šiandien jo nėra. Lietuvos okupantai jį sunaikino!

Kol tai įvyks, pavergtiems mūsų broliams dar teks nemaža sunkumų pakelti. Tačiau išsilaisvinimo valanda neabejotinai artėja ir ateis. Todėl kviečiame jus net ir didžiausiuose sunkumuose neprarasti vilties ir nenuleisti rankų, bet sukaupti jėgas ir išverti ligi mūsų garbinga kova už laisvę bus laimėta.

Laisvę gi besidžiaugiančius savo tautiečius kviečiame visomis išgalėmis, darbu ir ištekliais remti Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto ir jį palaikančių organizacijų pastangas iškovoti Lietuvai laisvę bei visais kitais imanomis būdais jungtis į tą kovą.

Atsiriboję nuo krašto okupantų ir nuėjusių jiems tarnauti, bet suderinę savo žygius su pavergtųjų brolių atkaklia kova, vieningai veikdami, mes iškovosime Lietuvai laisvę.

VYRIAUSIAS LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETAS
1963 m. vasario mėn.

IRAKE NAUJA VYRIAUSYBĖ

Šiomis dienomis Irake buvo nuversta diktatoriaus Kasemo, penkerius metus valdžiusio kraštą, vyriausybė. Ją nuvertė jaunesnieji karininkai, iš kurių yra sudaryta ir laikinoji vyriausybė.

Kokios politinės tendencijos yra naujosios vyriausybės?

LIETUVIŲ SĄJUNGA BRAZILIJOSJE YRA ŠIO «M.L.» NR. LEIDĖJA

Liet. Sąjunga Brazilijoje jau nekartą yra parėmusi žymėnėmis sumomis spaudą. Šio numerio išleidimą ji vėl finansuoja. Jos vadovybė gerai supranta, kad spauda užsienyje tegali išsilaikyti tik visų sutelktomis jėgomis. Visi laikraščio rėmėjai, skaitytojai, atskirų numerių leidėjai yra moderniškai knygnėšiai. Tačiau jų dvasia ir intencijos tos pačios, kaip anų, kurie tamsiomis naktimis iš Prūsų, per rubežių, nešdavo spausdintą lietuvišką žodį ir jį skleisdavo miestuose ir kaimuose.

Liet. Sąjungai Brazilijoje lietuviškas ačiū už paramą.
«M.L.» Administracija.

bės? Iš veiksmų sprendžiant atrodo, kad yra prieškomunistinė. Kassem valdant Iraką buvo prilingdę nemaža komunistų. Naujoji vyriausybė likviduoja Irako komunistų partiją. Vyriausybės prieškomunistinį nusistatymą rodo, kad iš užsienio atsiųsti agentai nešdinasi iskur atvykę.

— VENEZUELOJE dar vis tebevykdomi teroristiniai veiksmai. Vien tik Venezuelos sostinėje 12 d. vasario teroristai padegė 17 pastatų ir provincijoje išsprogdino tiltą. Kai kur provincijoje suorganizuotos banditų gaujos užpulkinėja miestelius ir jų savi valdybes. Yra nustatyta, kad šiuos terorizmo veiksmus vykdo komunistai. Ginklus gauna iš Kubos. Komunistams vien Kubos neužtenka. Norėta įsikabinti kontinentan Jiems patogiausias kraštas pirmoje eilėje yra Venezuela.

— KUBOJE partizaninio veikimo Fidel Kastrui nepavykta užgniaužti. Ypač jis stipriai reiškiasi Escambray apylinkėje.

IR LIETUVOJE MINĖJO VOLGOS, NE STALINGRADO MŪŠĮ

Vasario 1-3 d.d. pavergtoje Lietuvoje leidžiamose spaudoje, per radiją, susirinkimuose buvo plačiai minėtas «legendarinis mūšis» ties Volga, įvykęs 1943 m. Minėjimuose, žinoma, jau neužsiminta, kad tai buvęs Stalingrado mūšis. Lietuvoje, net ir Palangoje poilsiautojai (o jie daugumoje atvykę iš «broliškų respublikų» — E) buvo sukviesti į

(pabaiga 8 pusl.)

Deputatai Skundėsi - Blogai Dirbama, Daug Ko Trūksta, Pazadai Neistiesiami

Aukšč. Sovieto posėdžiuose Vilniuje deputatai atskleidė neigiamybių žemės ūkyje, pramonės, buities, švi timo srityse

(Elta) Sausio 11 d. Vilniuje, priimant pavergtosios Lietuvos vad liaudies ūkio planą 1963 metams, pranešimus padarė valst. plano komisijos pirm A Drobnyš ir Aukšč. Sovieto ekonominės komisijos pirm akademikas K Meškauskas. Sausio 10 11 d. buvo deputatų diskusiniai pasisakymai — jie kai kuriais atžvilgiais įdomūs, vienu ar kitu požiūrių nušviečia ūkio, kultūros ir kt padėtį pavergtoje Lietuvoje, iškelia kai kuriuos negalavimus, rūkumus. Pagal atskiras sritis, Aukšč. Sovieto deputatai štai ką iškėlė:

ŽEMĖS ŪKIS — b. žemės ūkio ministras (dabar pavaduot) V. Vazaliuskas, pastebėjęs, kad pernai buvę daugiau pagaminta mėsos, pieno pabrėžė, kad «mums nepavyko padidinti grūdų gamybos, mažas buvo kukurūzų derlius, nukentėjo bulvių bei cukrinių runkelių derlingumas, ir mes neįvykdėme pašarų sukaupto planų». Vazaliusko nuomonė, dėl blogų derlių negalima kaltinti tik blogas oro sąlygas — esą, buvęs kaltas blogas darbas, blogas vadovavimas. Jis dar pripažino, kad Lietuvoje, esą, sovchozai dirba nuostolingai ir paragino stiprinti kovą prieš grobstymą. Deputatas T. Jakūbėnas nusiskundė — girdi, per lėtai elektrifikuojami Kupiškio raj. ūkiai. Tik trylika ūkių turi mažo galin-gumo dizelines elektrines su blogai įrengtais tinklais. Nors esą, šiais metais numatyta elektrifikuoti 35 ūkius, tačiau ligšiol jokie darbai nepradėti, nesudaromos sutartys su kolchozais. Dėl elektros energijos stokos nevyksta panaudoti mechanizmų... (Jakūbėno skundai ryškiai pavaizdavo tuščius partinius pasigyrimus apie tariamai toli pažengusią elektrifikaciją kolchozuose — E.). K. Glikas vėl nurodė: nors Šakių raj. elektrifikuoti 39 kolchozai ir 4 sovchozai,

tačiau pagrindiniai gamybos procesai visvien atliekami rankomis. Šakių raj. ūkiai kenčia dėl drėgmės pertekliaus, per menkai vykdyti nu sausinimo darbai. Per maža dėmesio skiriama kolchozų telefonizavimui — girdi, kai kolchozo kontora turi telefoną, tai... kolchozos jau laikomas telefonizuotas

M. Romančikas iš Kėdainių raj. pripažino, kad vis dar sunku paruošti traktorius kitas mašinas — vis dar trūksta dalių. Geležinkelių stotyse trūksta tvarkos, nes pvz, trąšos iš vagonų dažnai pilamos tiesio į purvą, genda, už tai niekas neatsako... O nuostolius turi padengti kolchozai

Dep. agr J. Zabieliavičius iš Panevėžio raj. štai ką pripažino: mes iki šiol nepajėgiame gausiai aprūpinti bulvėmis miestą (Panevėžį) Tai, esą, nenormalu.

PRAMONĖS SRITY vėl vi-

Lietuvos statyba 1918-1940 m. 1 Kauno apskr. Valdybos rūmai 2. Fraižios mokykla Aleksote. 3 Nauja ūkiniako sodyba.

Lietuvos Ūkio Katastrofos Pradžia

(1940 - VI - 15 — 1940 - VIII - 25)

ALBERTAS TARULIS

(tąsa)

Lygiagrečiai vyko komisarijų skyrimas į didesnes prekybos įmones. Pirmiausia komisarijų susilaukė tos prekybos įmonės, kurių metinė apyvarta siekdavo daugiau kaip 150.000 litų. Tai tos įmonės, kurios vėliau turėjo būti nacionalizuotos ir kurių sąrašus jau seniai turėjo Morozovas iš «Vneštorgo» Pats nacionalizavimas dėl apyvartų neaiškumo — jas prekybininkai vi sada slėpdavo — ir Ministrų Tarybos svyravimų, kokio dydžio įmonės nacionalizuoti, prasidėjo tik rugsėjo paba-

goje (Aukščiausios Tarybos prezidiumo įsakas dėl prekybos įmonių nacionalizavimo priimtas IX 27, kai kurių prekybos įmonių nacionalizavimo pradžia nusitęsė dar ilgiau: kino teatrų, stambųjų viešbučių, vaistinių ir vaistų sandėlių — iki X 8; o nacionalizavimas vyko iki 1941 m. birželio mėn., apimant vis smulkesnes ir smulkesnes prekybos įmonių nacionalizavimui).

Tiek būtų galima pasakyti apie vidaus prekybą. Užsienio prekyba susilaukė tik poros esminių potvarkių. VI 22 buvo išleistas finansų misis

terio draudimas «eksporto ir importo firmoms daryti su užsienio firmomis prekių pirkimo bei pardavimo susitarimus, o taip pat prekių pirkimo bei pardavimo pasiūlymus, prieš tai negavus finansų ministerio leidimo ar pritarimo numatomam sandėriui įvykdyti».

Šiuo įsakymu visa užsienio prekyba buvo paimta į labai griežtą kontrolę, kuri apėmė ne vien tik leidimus prekėms įvežti ar išvežti, bet taip pat ir susirašinėjimą prekybos reikalais su užsieniu. Taigi, privati iniciatyva šioje srityje iš karto buvo subordinuota visiškai valstybės kontrolei.

Antras svarbus potvarkis, turįs reikšmės tiek užsienio bei vidaus prekybai, tiek ga-

mybai, buvo finansų ministro VII 16 įsakymas linų prekybos reikalu. Šiuo įsakymu kooperatyvų sąjunga «Linas» nuo 1940.IX 1 gavo ypatingą teisę supirkinėti iš gamintojų, prekiauti krašto viduje ir išvežti į užsienius linų šiaudelių, mintus, bruktus bei šukčius linus ir pakulus, paliekant tačiau teisę linų verpykloms, audykloms, virvių dirbtuvėms ir savo reikalams verpianties ūkininkams reikalingus linų ir pakulų kiekius pirkti betarpiškai iš gamintojų. Drauge buvo nustatyta, kad privatūs ir įvairių bendrovių fabriškai linų žaliavai perdirbti į pakulus ir į bruktus bei šukčius linus gali toliau veikti tik gavę tam reikalui finansų ministerio leidimą. Tačiau ir tua atveju jie

Daugelis įmonių neįvykdė plano, daromos neproduktyvios išlaidos, brokas. Pagal dep. J. Mikalauską kai kurios įmonės Kaune neįvykdė nei įsipareigojimų, nei valst. plano. Darbai esą blogai organizuojami.

KULTŪROS SRITYJE, švietimo klausimu pasisakė švietimo min. M. Gedvilas, pirmiausiai operavęs statistikos duomenais. Jis priminė, kad visose vid. mokyklose įvestas gamybinis mokymas, kad suaugusių mokyklose dabar mokosi apie 580 000 žmonių, o visų tipų bendrojo lavinimo mokyklose — 509 000 mokinių. Jis dejavo, kad «mums neduoda ramybės tas reiškinys», kad dalis mokinių nebaigia mokyklų. Kultūros min. J. Banaitis pripažino, kad Lietuvos kino studija ligšiol dirbasi nesėkmingai, tik dabar išleidusi reikšmingus filmus. Dailės srity pažymėjo skulpt. J. Mikėno darbus — jie buvę eksponuoti Maskvoje ir Venecijoje, pagyrė grafikus, jaunus kompozitorius. Kauno Politechnikos instituto rekt. K. Baršauskas pastebėjo, kad dabar Lietuvoje dirba daugiau kaip 40,000 specialistų, baigusių aukštąjį mokslą. Nuo ateinančių metų, Baršausko teigimu, Politechnikos institutas kasmet išleisias po tūkstantį inžinierių. Jis nusiskundė, kad eilės mokslinių įstaigų ryšiai su gamyba esą silni. Miestų gyventojų skaičius vis auga ir tokiam Panevėžy, anot dep. O. Jurgelevičienės, jau nepasitenkinama trimis kino teatrais ir dramos teatru, be to, nebūrima ir tinkamų kultūros namų.

BUITIS (socialiniai, sveikatos reikalai, gyv. namai ir kt) — čia vėl daug nurodyta įvairiausių trūkumų. V. Šarkauskas iš Rokiškio raj. pažymėjo: vis dar per maža lėšų skiriama gyvenamųjų namų statybai. Rokiškyje tai ypač juntama, kad prie Rokiškio rajono buvo prijungti Obelių ir Pandėlio rajonai. Socialinės apsaugos min. T. Jačaitytė skundėsi, kad neteisingai paskiriamos pensijos.

(pabaiga 3 pusl.)

(B. D.)

(pabaiga iš 2 pusl.)

atseit, švaistomos valstybinės lėšos. Girdi, nustatyta, kad pensininkai dažnai nuslepia faktą, kad jie dirba. Nors kalbama apie kolchoninkų materialinį aprūpinimą, tačiau ir Jača tytė nusiskundė, kad 798 kolchozuose visai nesudarytos savišalpos kasos, o sudarytų didelė dalis — neveikia. Iki 1962 m. I epos mėn. pensinavimą teįvykdė vos 269 kolchozai.

Lietuvoje dažnai giriamasi turizmo išaugimu, bet, štai, dep V Lukoševičius paaiškino, kad nors Anykščiai virė s.ambiu pramonės ir kultūros centru, gamtovalzdžiai, istorinės vietovės traukia turistus, bet... neturima kur priimti svečių, trūksta patalpų.

Daug trūkumų ir sveikatos apsaugos srity — min. V Kleiza nurodė, kad Lietuvoje nepajėgiama visose gydymo įstaigose įrengti centrinį šildymą, prijungti jas prie vandeninio ir kaulizacijos, negalima mechanizuoti skalbyklų bei virtuvių. Nesą tvarkos ir rajonų ligoninėse.

KOVO 17 D. — RINKIMAI LIETUVOJE

Sausio 14 d. Aukšč. Sovieto Okupuotoje Lietuvoje prezidentas paskelbė įsaką, kuriuo š. m. kovo 17 d. paskirti rinkimai į Aukšč. Sovietą (vad. Aukšč. Taryba) ir į rajonų, miestų, apylinkių ir gyvenviečių darbo žmonių deputatų tarybas. Dabar veikiančio Aukšč. Sovieto įgaliojimai baigiasi kovo 15 d.

Kad šie, įprastiniai ir sovietiniai metodais pravedami rinkimai vėl bus panaudoti kaip priemonė varoviškai žmones kinkyti į darbą, į darbą, į agitaciją, liudyja ir «Valstiečių Laikraščio» sausio 16 d. vedamasis. Esą, pasirošimas rinkimams, tai svarbi kampanija. Tenka dar labiau vystyti masinį agitacinį darbą, o ypatingai agitatoriai raginami skubėti į žemdirbių tarpą jiems aiškinti partijos

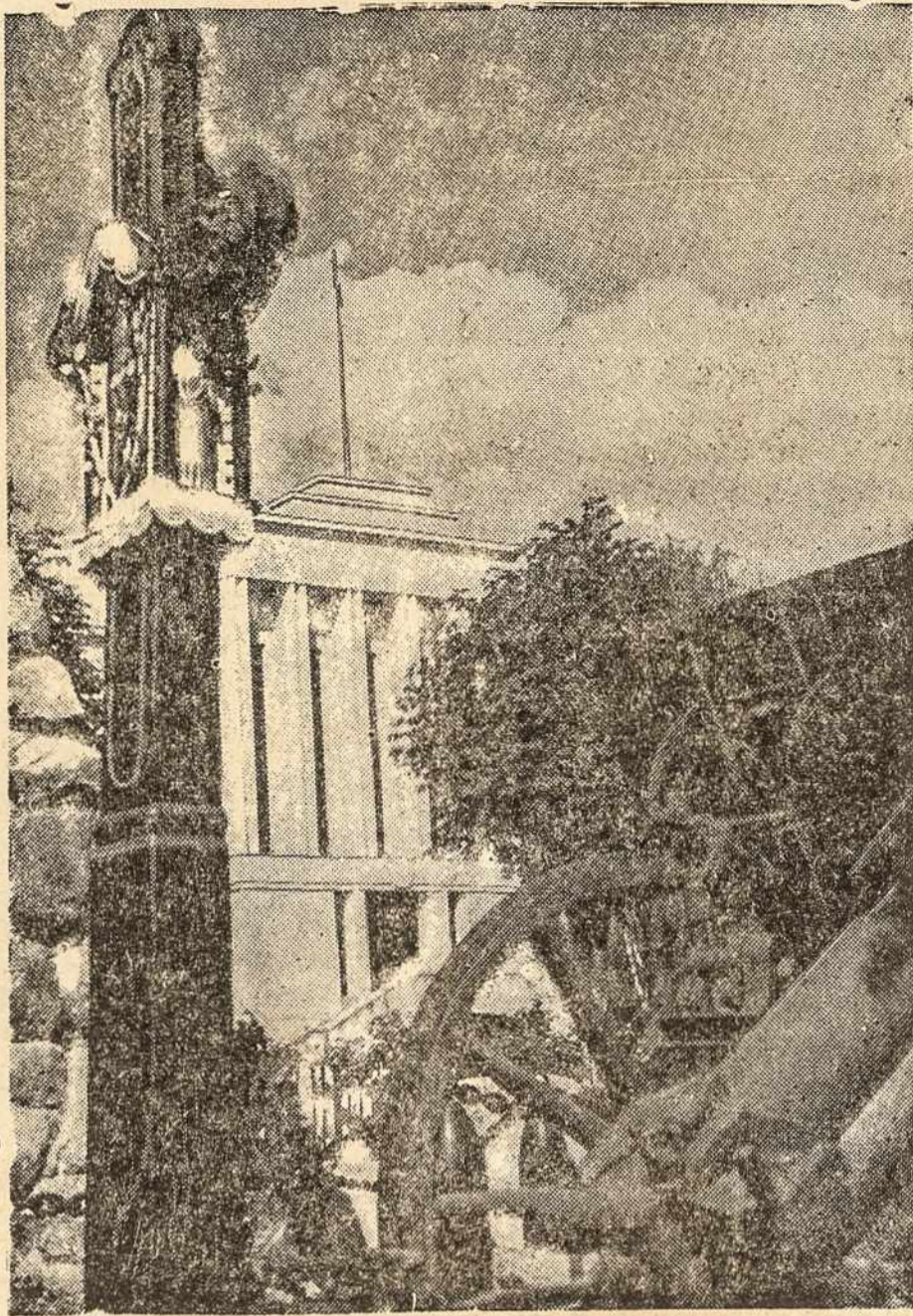
veiklą ir jų uždavinius — o šie gi: dar sparčiau dirbti, gaminti valstybei — vyresniajam broliui...

— Aukšč. Sovieto Lietuvoje sausio 12 d. įsaku, pagal «Tiesą» (11 nr.) nutarta sustambinti Lietuvoje esamos apylinkės (tai buv. seniūnijų pakaitalas — E) Vietoje buvusių 1.149 apylinkių, dabar sudarytos 653 apylinkės.

KINŲ ULTIMATUMAS CHRUŠČIOVUI

Ilgai tylėję, kinai sausio 27 d. dienraštyje «Jen min jih pao» (Tautos laikraštis) griežtai pasisakė dėl Chruščiovo ir kt. kalbų komunistų suvažiavime Rytų Berlyne. Tiesiog ultimatyvinėje formoje kinų komunistai reikalavo laikytis 1960 m. komunistų suvažiavimo priimtųjų dėsnių (anuomet Tito «revizionizmas» paskelbtas esąs pavojingas komunistų judėjimui) arba — ir toliau sekti Tito pėdomis ir tuo būdu galuti ai suskaldyti komunistinės stovyklos vieningumą. Dieną prieš tai kinų dienraštis paskelbė ir visus dokumentus kuriuose išskaičiuoti Berlyne buvę puolimai prieš kinus. Kinų komunistai ypatingai pasipiktinę jugoslavų «provokaciniu» pakvietimu į Rytų Berlyną «Tautos laikraštis» išsamiai pacitavo įvairių komunistinių vadų, 1957-1960 m. laikotarpy, pareiškimus, pasmerkusius Tito Šiuo požiūriu ypatingai iškelti paties Chruščiovo pasisakymai. Galiausiai, kinų komunistai teigia, kad Maskvos ir jos šalinių laikysena nesanti garbinga.

Ryšium su kinų pasisakymu, šveicarų spauda («Neue Zuercher Zeitung», 23 nr.) pastebi, kad atrodo juokinga, kai komunistai vieni kitiems prikiša susitarimų, dokumentų nesilaikymą, laužymą. Nurodoma, kad kinai, matyt, įsitikinę, jog laikas dirbas jų naudai. Pekinas dabar aiškiai Chruščiovui prikiša šiam suskaldžius komunistus ir drauge iš jo reikalaujama

Karo Muziejaus kampelis Kaune komunistų nugriutas.

Moteris Žmonijos Vienytoja

M. VENDRIK

Pasaulinės Katalikių Mergaičių Federacijos Pirmininkė

(tąsa)

PILNUTINĖS ASMENYBĖS UŽDAVINYS.

Po šių visų svarstymų praveru paklausti, kuo gali moteris papildyti vyrų pastangas vienybės siekiant. Igliau nekalbant apie moters asmenybės kilnumą, tenka suminėti tris atvejus: visų pirma,

pradėti «žygi į Kanosą», imtis iniciatyvos atstatyti vienybę. Tad, nors Chruščiovas Berlyne manęs suskaldyti Vakarų vieningumą, tikrumoje tas suvažiavimas žymiai prisidėjęs kiršinti pačius komunistus.

E.

jau iš prigimties moteris artima žmonijai. Prof. Buytendijk viename savo paskutinių vei-

kalų, benagrindamas moters prigimtį, sako: «Moters pasaulis pasižymi meile ir globa, o vyrų — siekių vykdymui. Dar šis apibūdinimas nepaliečia vyro ir moters pašaukimo esmės? Ar tai nesaiko, kad vyrui skirta nugalėti kliūtys ir sukurti žmonijai gyvenimo apybraižą. Tai formų nustatymas. Tuo tarpu moteriai, kaip būdotojai. Dekoruoti, puošti tą namą, kurį vyras pastato, suprantant namą plačią prasmę, t.y. visuomenę. Moters uždavinys yra rūpintis, kad joje būtų jaukus, malonus ir darnus gyvenimas. Moteris yra gyvybės saugotoja. Ji skirta duoti pasauliui kūdikį ir ta ypatybė liečia jos visą gyvenimą, net ir tuo atveju, kai ji nėra gimdytoja. Motinystė tai sielos linkimas rūpintis, globoti ir mylėti. To dėl ir moters dėmesys yra labiau nukreiptas į gyvus sutvėrimus, o ne į daiktus. Ji, besirūpindama savo gyvenimu, paiso viso to, kas su juo turi ryšį. Daiktai ją domina tik tiek, kiek jie liečia žmogų! Moteris domisi smulkmenomis, nes jos nujautimas nu rodo, kad maži dalykai gali turėti net lemiamos reikšmės gyvenime. Ar šitas sugebėjimas nėra būtinas šių laikų pasauliui technika, sistema ir biurokratizmu?

Antras dalykas, kurį tenka suminėti, tai kad moteris, jei-

(tąsa 4 pusl.)

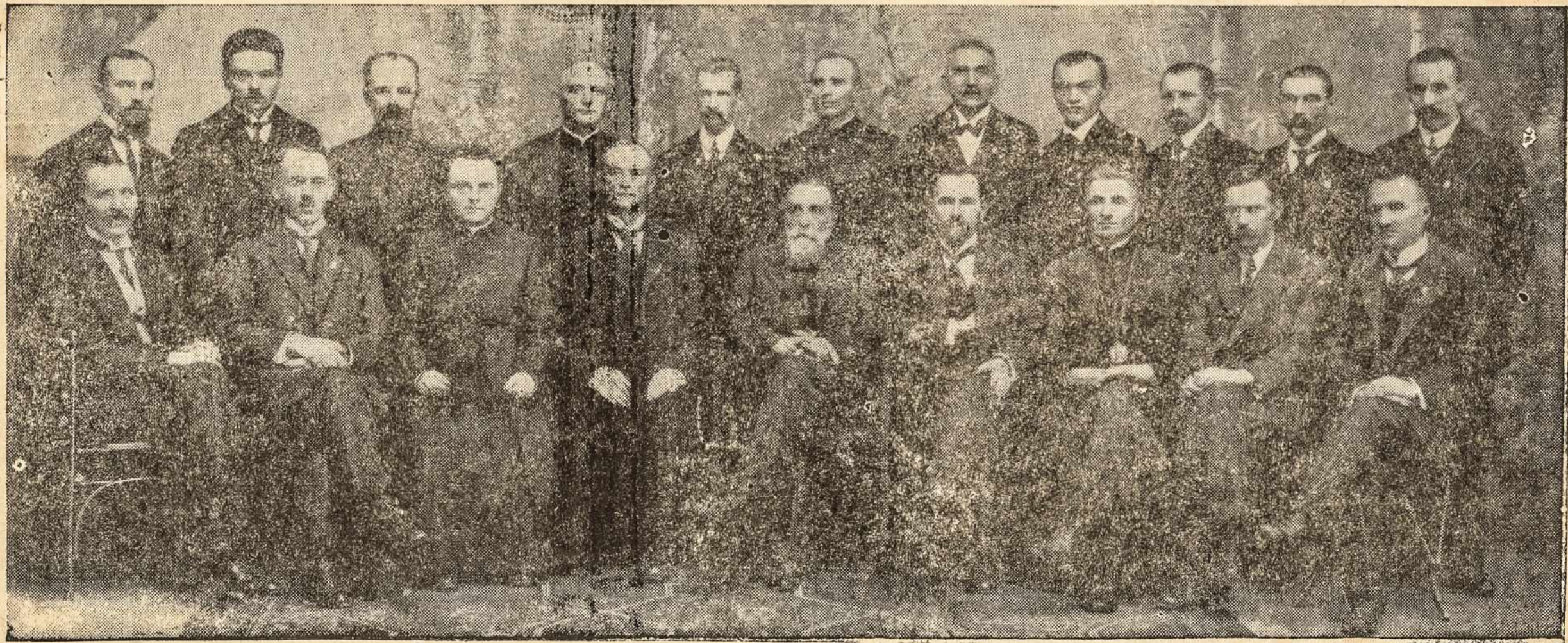
Maironis

☆ ☆

Mylėk, lietuvi, tą brangią žemę,
Kame nuo amžių tėvai gyveno:
Čia tavo kūnas sau maistą semia,
Čia grynai dvasiai tiek sveiko peno!

Mylėk jos kalbą, senovės būdą,
Jos girių kvapą, žaliąsias pievas;
Į jos dirvonus pasėjęs grūdą,
Žinai, jog vaisių palaimins Dievas.

Mylėk prabočių kapus garbingus,
Kur amžiais ilsis tėvynės sūnūs!
Mylėk tuos amžius, virdais garsingus,
Kurie išugdė tautos galiūnūs!

LIETUVIŲ TARYBA Vilniuje 1918 m. vasario 16 d. paskelbė Lietuvą nepriklausoma valstybe

Halina Didžiulytė Mošinskienė

Is Mokytojos Atsiminimu.

Buvau tada dar mažytė gimnazistukė, kai vieną Kalėdų atostogose pasikvietė mane teta pas save paviešėti į tokį mažytį kaimelį Raguvėle vadinama.

Dėdės lydima atvažiavau mažyčių traukinėliu, puškuojančiu per užsnigtus laukus, išlipau mažytėje stotelėje. Įsėdau į nedidukes rogutes, tokio spartaus arkliuko — žemaituko traukiamas, ir per girgždantį sniegą, skarotus eglynus pasiekiau tetos namučius. Buvo jau tamsus vakaras, kai sustojome prie gonkų ir arkliukas linksmi nusiprunkštė.

Dėdė iššoko iš rogių ir nusukubėjo ten link kur spinksėjo žiburėlis. Trepsėdamas čabatais, jis balsiai šaukė: «Done, atvežiau tau viešnią!».

Prasivėrė duris, ir jose pasirodė teta, tokia mažutė, apskritutė su žibaline lempa rankoje.

— Eikš Haliute, rangykis iš rogių! Sušalsi! — šaukė jinaį j mane.

Numečiau kailinius nuo kojų ir iššokau į sniegą, pabėgėjau, nes šaltis tikrai gnaibė skruostus ir nosies galą.

Tarpdury pasisveikinau su tetule ir ji skubiai uždarė duris.

Kambarėlyje užlietame gelsvos žibalinės šviesos buvo šilta ir jauku. Kambarėlis buvo mažytis, talpinęs dvi lovas, stalą, knygomis ir sąsiuviniais užverstą lentyną ir porą kėdžių. Marga užuolaida skyrė virtuvėlę nuo kambario, kurioje buvo molinė krosnis — čia teta virdavo valgyti — suolas ir medinis kibiras pilnas vandens.

Viskas atrodė taip miniatiuriniai, lyg mažiems pritaikinta, bet viskas čia turėjo svarbią vietą ir didelę paskirtį. Čia gyveno liaudies mokyklos mokytoja — «kaimo liktarnia».

Kitą rytą, orui atšilus teta nusivedė mane mokyklos pasišiūrėti. Perėjome kiemą tvary link. Teta atidaro man d

ris įeinu. Tamsu — kvepia šieną ir galvijais. Į kairę, — sako teta.

Ji užbėga pirmyn. — Prašau, čia klasė

Peržeangi slenkstį. Priblandu. Pro vienintėlį mažytį, kaip sauja, langelį, šiuo metu visiškai užšalusį, vos įeina dienos šviesa. Bet matau, suolų eilė tvarkingai išrikuotos, ant sienų suręstų rąstais ir užkamšytų sąmanomis, žemėlapis, juoda lenta. Visos sienos nukabinėtos mokinių piešiniais, margaspalviais piešiniais, margaspalviais piešiniais miškų, lankų, ganyklų artojų... Čia pat kampe ir lentynėlė ant kurios sudėti įvairūs medžio ir molio dirbiniai... Palubėje kaba šiaudelių milžiniškas sietynas.

— Štai, žiūrėk, čia mano gabiausiųjų vaikų darbai. — Teta man rodo atskirus paveikslus. Ant jų vaikiška rankute pasirašytas vardas ir pavardė. Man jie nepažįstami. — Jie kada nors bus garsūs menininkai — pasididžiuoja teta.

— Bet, kaip jūs, tetule, įžiu rite čia ką skaityti, ką rašyti? Juk tamsu!..

— Tamsu dabar, žiemą. Bet kai pavasarį atšils, mes išeisime į lauką ir mokinsimės gamoje.

— Bet, juk čia šale tvartas...

— Tvartas sau, o mes — sau. Nekliudome viens kitam; Žmogus ieško šviesos savo protui. Rūmai tam nebūtini.

Tai buvo bene 1923 metais Lietuvoje.

Taip kūrėsi Nepriklausomos Lietuvos mokykla. Ji kūrėsi nepaprastų žmonių pasišventimo dėka, tų žmonių, kurie troško kad: «Ir šviesa ir tiesa, mus žingsnius telydi!»

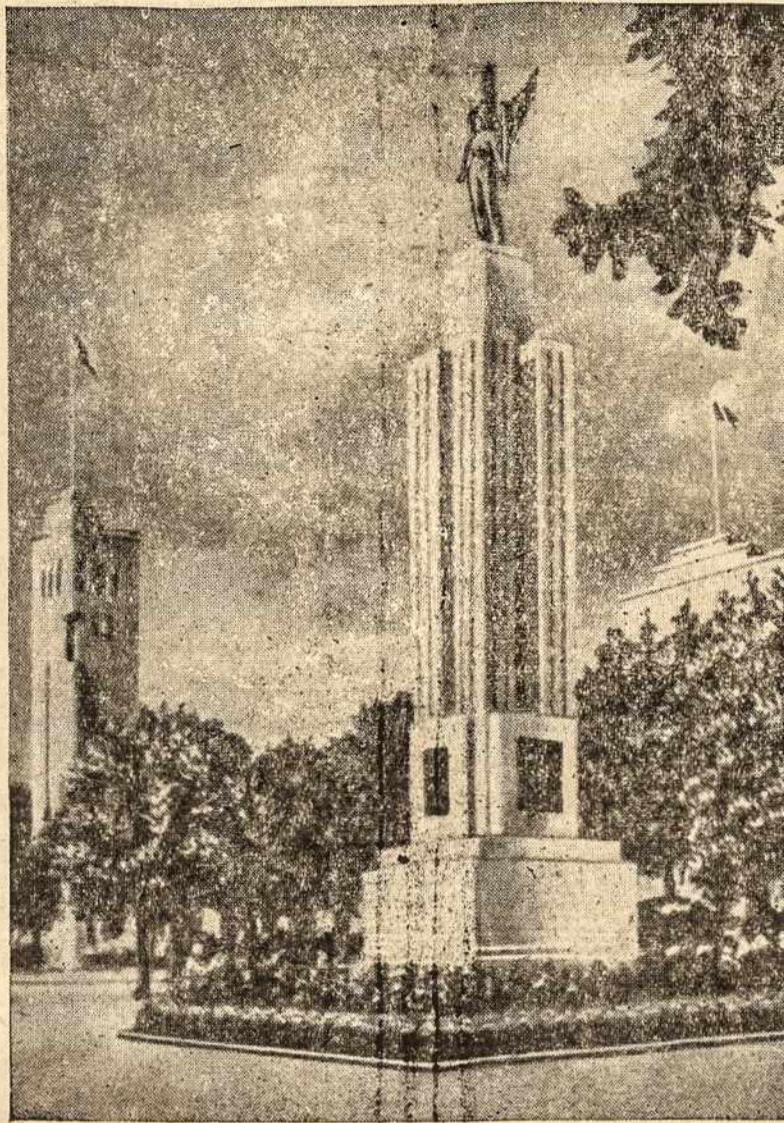
Čia paduosime bendrais bruožais, kaip vystėsi švietimas Nepriklausomoje Lietuvoje. 1927 m. įvestas visiems vaikams PRIVALOMAS ketverių metų pradinės mokyklos lankymas. Priešmokyklinio amžiaus vaikams buvo privačių organizacijų įsteigta eilė vai-

Jimas. Tai gal dėl to, kad jos aplinkuma pagrįsta jausmų ryšiais. Jeigu ji jaučia, kad ji yra reikalinga ir naudinga, tai gali atsiduoti visa savo esme. Šis pasiaukojimas tolygus tarnybai kitiems». Mūsų pasaulyje yra daug vargo dėl savymeilės ir noro dominuoti. Mums trūksta pasiaukojančios dvasios. Tos ypatybės, kurios čia buvo suminėtos, gali pasirodyti nepatikimomis ir dažnai mes apviliame. Bet mūsų gyvenimo uždavinys yra duoti galimybę pražydyti gėlėms, kurjas Kūrėjas pasėjo mūsų sielose. Čia pravartu prisiminti prilyginimą apie ta lentus, kada Kristus pasakė: «Geras ir ištikimas tarnas, buvai stropus mažuose dalykuose, todėl aš tau duosiu jų daugiau...»

(tęsa iš 3 pusl.)

gu ji yra ištikima savo prigimčiai, nejušiomis savo vidiniu pajautimu bus vienybės «misijonierė». Bendrai paėmus, vyras linkęs gilintis į bet kurią specialybę ir siekti jos tobulumo, o moteris ieško sąryšio tarp dalykų, kad juos suderintų ir suradus jų esmę. Iš savo prigimties gelmių ji jaučia subendrinimo reikalą. Argi šis nusiteikimas neturi tiesioginio ryšio su pilnutiniu gyvenimu? Atrodo, kad čia tik vienas žingsnis ligi sprendimo, kad sąmoningas ir aktingas moterų bendradarbiavimas yra būtina reikalingas pasaulyje, kuris gyvendamas moralinio nustumimo ženkle, ieško vienybės ir tobulumo

Trečias atvejis — moteriai įgimtas pasiaukojimo sugebė-

Laisvės statula, Lietuvos Nepriklausomybės simbolis, V. D Kultūros Muziejaus sonelyje, komunistų nugriautas.

kų darželių ir vaikų namų. Tokie darželiai ir namai buvo tik tirščiau apgyventose Lietuvos vietose, tad jie nebuvo privalomi. Pasiekę 7 metus amžiaus vaikai turėjo mokytis pradinėje ketverių metų mokyklose. Baigę pradinę, galėjo stoti į aukštesniąją mokyklą: gimnaziją, progimnaziją, seminariją ir t. t. Gimnazija buvo 8 metų, progimnazija 4 ir tolygi pirmosioms keturioms gimnazijos klasėms. Baigę gimnaziją turėjo teisę stoti į aukštesniąją mokyklą — universitetą. Aukštesniosios specialios mokyklos vienos priimdavo baigiusis pradžios mokyklą kitos reikalavo vidurinio mokslo. 1935 m. sumanyta pakelti pradinio mokslo lygį ir įsteigti 6 metų pradinės mokyklos. Paspartinant mokyklų namų statybą 1939 m. visa Lietuva buvo aprūpinta prad mokyklomis, į kurias mokiniai ga-

lėdavo lengvai pasiekti. Tai buvo dažniausiai dviejų augštų mediniai namai su butu mokyklos vedėjui ir keturiomis erdviomis klasėmis. Buvo paruoštas rimtas mokytojų kadrus, puikūs rimti vadovėliai, rašomoji medžiaga ir tt, pradinis mokslas buvo nemokamas. Kiekvienas apskrities miestelis turėjo savo gimnaziją, dienesnieji net dvi ar tris, seminariją, amatų mokyklą ir kt. švietimo įstaigas. Jaunimas buvo būriamas į ratelius, kuriuose lavinosi įvairiose srityse. Turėjome universitetą Kaune ir Vilniuje, Pedagoginį institutą, Žemės ūkio Akademiją, Konservatorijas, Prekybos Institutą. Švietimo rezultatai pasiekė tokią, kad NEBETURĖJO MEKRĄŠTŲ BERAŠČŪ, kas ypatingai nustebino okupantus 1940 metais užėmusius Lietuvą.

Gimnazijų ir kt aukštesnių

jų mokyklų mokslas buvo apmokamas, bet ūkininkų vaikams buvo daromos nuolaidos, geri mokiniai buvo atleidžiami nuo mokslo, un te buvo duodamos valdiškos stipendijos. Mokyti galėjo, kas tik turėjo patraukimą ir norą. Suorganizuoti prie aukštesniųjų mokyklų Tėvų Komitetai visada padėdavo mokiniams nugalėti įvairius sunkumus.

Mokytojų kadrai buvo gerai paruošti, disciplinuoti ir mokyklose buvo griežta disciplina kaip moksle taip savitarpio bendravime. Tėvai ir mokytojai buvo gerbiami. Mokytojas gi buvo mokiniui, kaip jo tėva? ar motina.

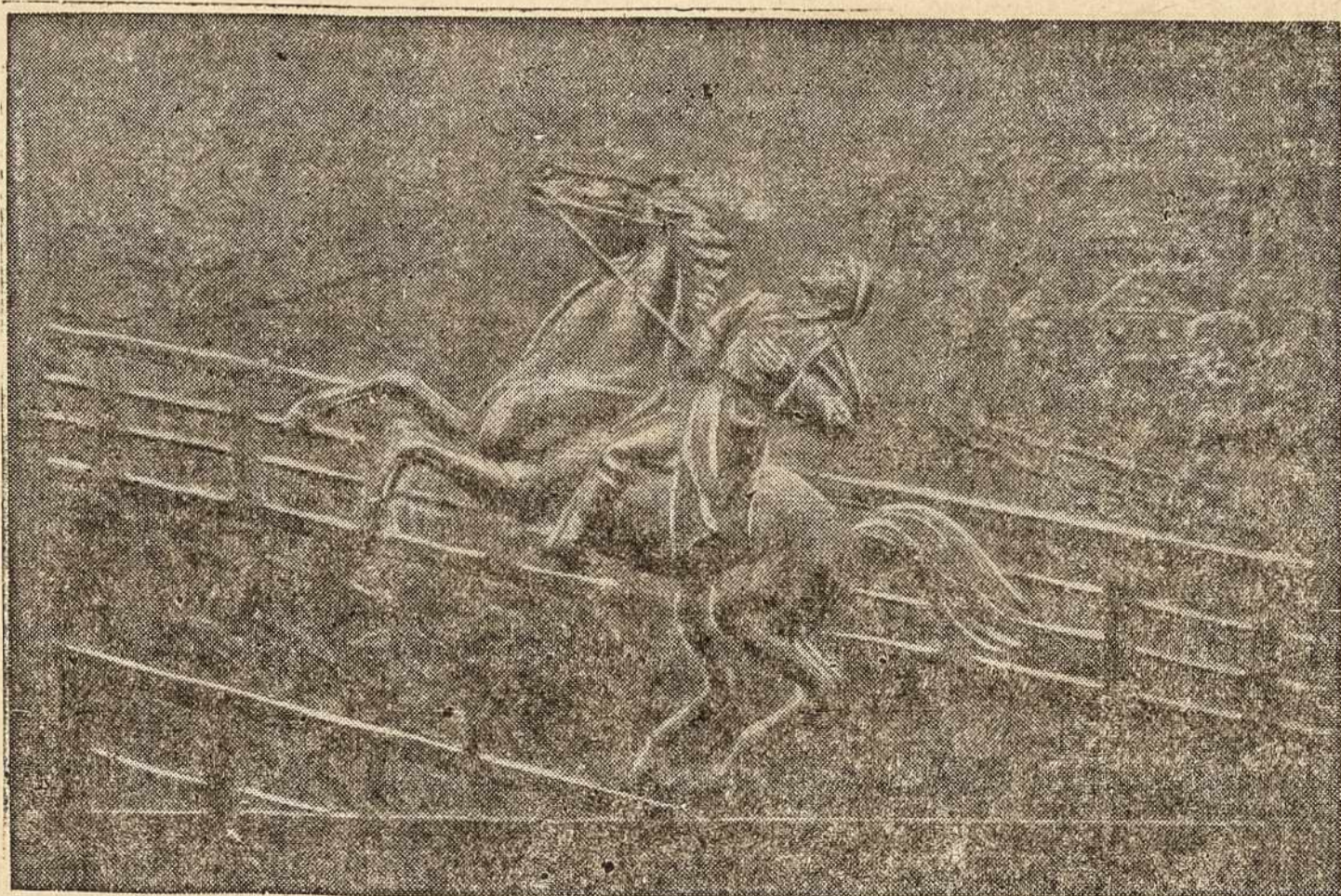
Jei šiandieną laisvame pasaulyje, ir už geležinės uždangos randame pagarsėjusių tautų mokslininkų, menininkų, rašytojų ir intelektualų, tai dėka NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS MOKYKLOS, kurioje dirbo pasišventę kuklūs idealistai, kuklūs savo išore bet didingi savo dvasia.

— Kad tėvynės meilė yra išveivijos siela ir gaivinantis kraujas, kad tik ji gali nuvesti išveivį į pasiaukojimo ir kilnių darbų kelią tėvynės reikams, gal visiems, išskyrus įvairios rūsies internacionalistus, yra aiški ir priimtina tiesa. Lygiai taip pat turėtų būti priimtina ir ta tiesa, kad tėvynės meilė yra kiekvieno civilizuoto žmogaus pirmaeilė privaloma dorybė. Bet čia dar ne visa. Tėvynės meilė yra nesavaimingas, nuo nieko nepriklausas ir pats iš savęs sėmias jėgas reiškinys.

M. Krupavičius

— 1862 m. lapkričio 2 d. Pasandvaryje, Siluvos valsčiuje, gimė Maironis (mirė 1932 m. birželio 28 d.).

— 1915 m. spalio 31 d. Kaune gimė Romualdas Giedraitis—Spalis

Pirmasis už Lietuvos nepriklausomybę žuvęs lietuvių karininkas ANTANAS JUCZAS-PAVILAITIS. Jis, būdamas 1-jo pėst. pulko vadu, žuvo 1919 m. vasario 13 d. ant Alytaus tilto kautynėse su bolševikais.

Laisvės Aušrai švintant

Lygiai prieš 45 metus I-ma. D. karui baigiantis, Lietuva susilaukė tų lemtingų dienų, tos valandos kada pradėjo įsikūnyti Laisvės ir Nepriklausomybės idealai ir svajonės.

Naujos valstybės sudarymas, o ypač jos atstatymas iš nebūties — patsai sunkiausias ir atsakingiausias tautos uždavinys. Lietuvos Nepriklausomybės aktas paskelbtas 1918 m. 16 buvo pats pirmasis žingsnis naujojo mūsų valstybės gyvenimo kelyje.

[vairių pavojų sukuryje kiek vienam lietuviui nebebuvo kada galvoti, ar mokėsime susitvarkyti, apsaugoti kraštą nuo visiškos anarkijos, ar pribrendę esame kraštą tvarkyti ir jį valdyti. Visiems buvo aišku, kad vokiečiams pasitraukus liksime sau vieni, turėsime patys valdyti, tvarką palaikyti, ginti savo valstybę,

Vyrai, reik apsižiūrėti,
Laikas mums labai brangus,
Kas Tėvynei nor padėti,
Fikit į naujus pulkus!

Geriausią Lietuvos sūnūs, metę arklą, knygą ir plunksną buriais traukia į verbavimo punktus, pasiryžę stoti kovon, kad apginti tik ką užgimusia Tėvynės laisvę. Daugelio priešų akyvaizdoje savanorių saujelės nebeužteko todėl jau 1918 m. sausio 15 ir 1919 m. kovo 5 d buvo pašaukti vyrai gimusieji 1897 ir 1898 m., tuo būdu buvo įvesta ir būtinoji tarnyba. Tie pirmieji Lietuvos kariai sudarė brauduolius pirmiesiems Lietuvos pulkams. Kariuomenės užomazgos centras buvo Vilnius, kiek paskiau dalys kurėsi Alytuje, Kaune, Gardine, Marijampolėje, Panevėžyje ir Kedainiuose, večiau ir Šiauliuose. Tuo būdu bolševikų agresijos, Lenkijos pretenzijų ir rytinės Lietuvos dalis ir ne visai aiškiai nugalėtos Vokietijos militarinių siekių — visas mūsų kraštas gailai valingai organizavosi ir raizgėsi ginkluotų pajėgų tinklu. Tad visi kaip vienas stoji kovon prieš daug sykių skait

gyvybę ir turtą. Nors jokių priemonių tiems uždaviniams vykdyti neturėjome, skaudžiai pergyventi, kantriai iškentėti šalies vargai suvienijo ir mūsų įvairias sroves sutartinam savo valstybės atstatymo darbui, o grėsiantieji kraštui didžiausieji pavojai atidarė visiems akis. Pirmon galvon griebtasi tvarkyti ir organizuoti ginkluotąją jėgą, mat visgi buvo suprasta, kad geriausias tvarkos dabotojas yra ginklas, o ypač tuo metu, kada iš visų pusių priešų apsupti. Pasipriešinti išoriniams pavojams tegalėjo tvirta ir gerai ginkluota kariuomenė. Todėl žūt būt privalėjome sudaryti karinę jėgą mūsų nepriklausomybei saugoti ir ginti.

1918 metais pirmoji laik. Lietuvos Vyriausybė kviečia savanorius sekančiu šauksmu:

lingesni priešą ir jį nugalėjo. Kovose už Lietuvos nepriklausomybę karo lauke paguldė savo galvas 40 karininkų, 1249 kareiviai ir 67 šauliai.

Jų išlietas kraujas tegul buva mums pasiaukojimo pavyzdžiu ir vadovu ateičiai iš to konkrečios išvados yra sekančios:

1. Turime pripažinti, kad neturėdami savosios kariuomenės neturėtume ir Lietuvos nepriklausomybės. Tai tiesa kurios niekas neužginčys.

2. Nors mūsų kariuomenė buvo negausi, organizuota skumbomis, silpnai aprūpinta, bet ji laimėjo, nes su priešu grumėsi ne tik kariuomenė, bet ir visa tauta remdama jos pastangas ir dažnai nesigailėdama net paskutinio duonos kąsnio.

3. Mes laimėjome, nes tiek kariuomenės, tiek visuomenės didžiausias troškimas buvo gyventi laisvai, iškovoti nepriklausomybę. Todėl drąsiai ga

lime sakyti, kad laimėjo visos tautos dvasia.

Brangi mums yra šioji 16 jo vasario šventė, nes per ją mes dar glaudžiau suartėjame su visa tauta, per ją mes atnaujiname tąjį dvasiškąjį ryšį, kuris tampriai riša mus kiekvieną su ten esančiais mūsų šeimų nariais, su nariais tapusiais aukomis didžiausios pasaulyje neteisybės ir laukiančio tautos išvadavimo žygio. Tegul tie prisiminimai sutelkia mus visus prie bendrojo ir vieningo tautos darbo, Taigi, «Vardan tos Lietuvos...»

Kapt. J. Čiuvinškas.

— Pagal Vilniaus radijo vasario 3 d. pranešimą, 1962 m. už Lietuvos ribų buvo išleista kelių lietuvių rašytojų kūriniai Maskvoje buvo išleista Maironio poezijos rinktinė. Skelbiama, kad E. Mieželaičio eilėraščiai išversti, be to vietų satelitinių kraštų, dar

Lietuva Brangi

Lietuva brangi, mano tėvynė,
Šalis, kur miega kapuos didvyriai!
Graži tu savo dangaus mėlyne,
Brangi, nes daugel vargų prityrei.

Kaip puikūs slėniai sraunios Dubysos,
Kalnai, lyg rūtom miškais žaliuoja;
O po tuos kalnus sesutės visos
Griaudžiai malonias dainas dainuoja.

Ten susimąstęs tamsus Nevėžis —
Kaip juosta juosia žaliąsias pievas;
Banguoja, vagą giliai išrėžęs,
Jo giliai mintį težino Dievas.

Į liksma sodžiuoj, kai vuturėlis
Jaukiai pragystai, aukštai iškilęs;
Ar saulė leidžias, ir vakarėlis
Ramumą neša, saldžiai nutilęs,

Graži tu mano, brangi tėvynė,
Šalis, kur miega kapuos didvyriai
Ne veltui bočiai tave taip gynė,
Ne veltui dainiai plačiai išgyrė.

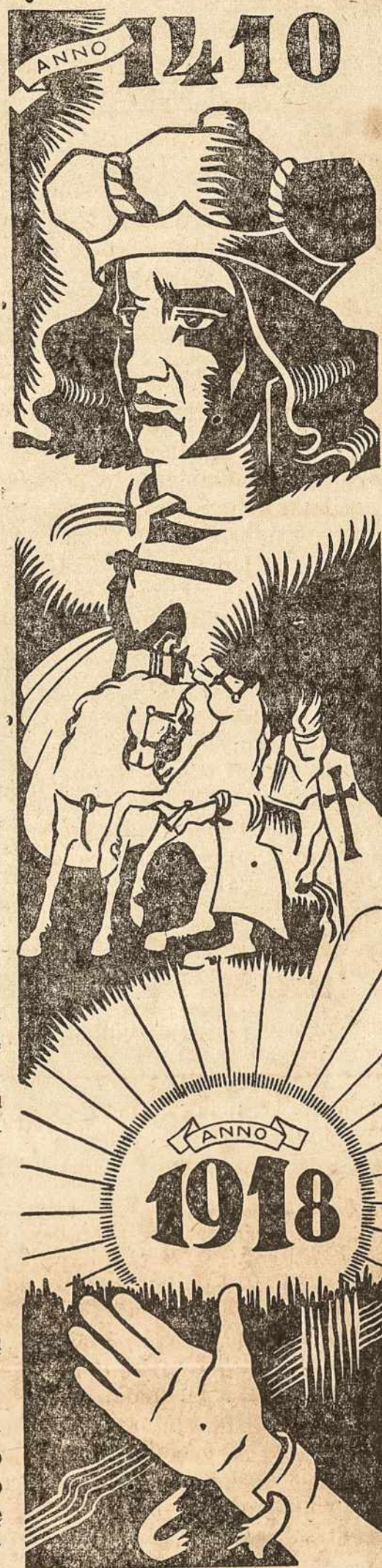
ir į vokiečių, angijų, prancūzų kalbas. Dabar Maskvoje numatyta išleisti V. Mykolaičio Putino «Sukilėliai» ir nauja «Altorių šešėly» laida rusų kalba.

KYBARTIEČIAI NUSISKUNDZIA — TRŪKSTA RŪPESČIO ŽMOGUMI

Sausio 15 d. Kybartuose buvo susirinkę buitės klausimų aptarti vilkaviškio raj. Kybartų miesto kultūros, buitinio aptarnavimo ir kooperatinės prekybos įstaigos darbuotojai. Leono Prūseikos vardo kultūros namuose posėdžiavę apie 200 prekybininkų, darbininkų ir kt. Šalia kitų, kalbėjusi Kybartų maisto prekių parduotuvės vedėja Al. Ticho mirova į susirinkimą buvo atsinėsusį skundų, pageidavimų knygą, kalbėjo: bėda, kad kartais tenka rausti ne dėl savo kaltės.. Fabrikai labai netikusiai įpakuoja prekes. Kai žmogus paprašo makaronų ar sausainių, mes pakelius dar įsukam į popierių — gėda kitaip žmogui paduoti. Paširodė silpniausia prekybos vieta, tai — valgyklos. Žmonės reikalauja (skundžiasi), kad jose būtų galima pavalgyti pigiai, skaniai, maistingai ir greitai, kad būtų daugiau patiekalų iš miltų, pieno ir daržovių. Kultūros srityje vėl nusiskundimai. Esą, daugelį dienų kultūros namai būna tušti, apleistas kino teatras.

ŠERNAI IR ŠALČIAI
LIETUVOJE

Lietuvoje siaučiant sunkiai žiemai, šernų kaimenės vis dažniau klaidžioja tuščiais laukais ir miškais, Jie pasirodo ir dienos metu, nesibaido žmonių. Kai kuriuose Lietuvos rajonuose (pvz. Kelmės) įrengtos šernams šerti aikštelės.

CHRUŠČIOVAS PAVERČIAMAS Į STALINGRADO DIDVYRĮ

Visoje Sovietijoje plačiai minėta Stalingrado (dabar Volgogrado) mūšio sukaktis. Tiek spaudoje, tiek per radijus ar dokumentiniame filme dėtos didelės pastangos ypatingai išskirti Chruščiovo, kaip Stalingrado didvyrio, tariamai labai didelius nuopelnus. Kaip savo metu buvo iškeliami Stalino žygiai, net miestą pavadinant Stalingradu, taip dabar keliami Chruščiovo tariami nuopelnai. P.vz. dabar marš. Tšuikovas rašo: «Chruščiovas buvęs visur ir su visais, jis drąsinęs kareivius ir pan.» Dabar buv. Stalingrado miestą tepuošia tik Stalino laikų statiniai, o Nikita Chruščiovas keliamas kaip žmogus herojus, kurio «išmintimi» privalą tikėti visi sovietiniai gyventojai.

Juodbėriai galvas aukštyn!...

M. Vinkšnaitienė

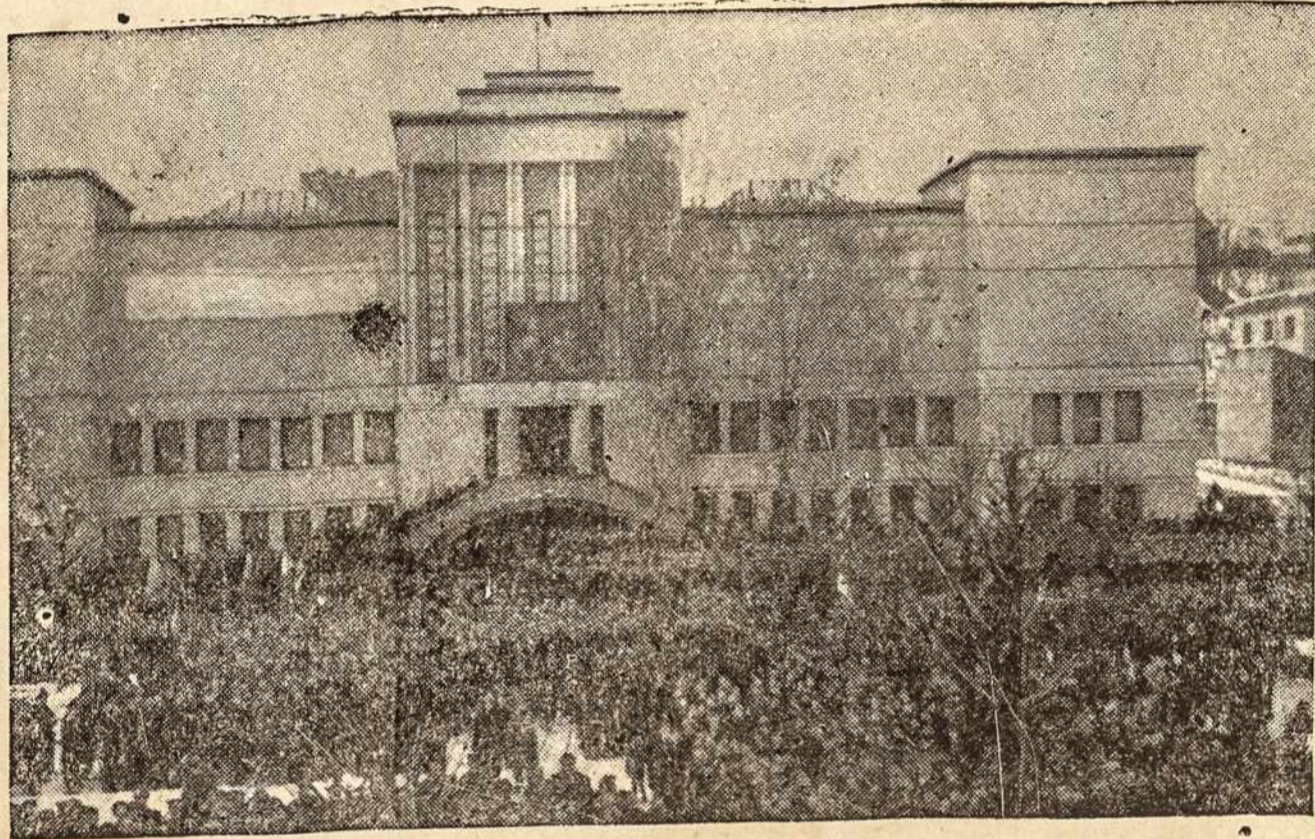
Kur Mūs Žemė?

Tu palikai ant gintarinio marių kranto
Su baisia sielvartu ir kančia širdy.
Klaidžioja tavo vaikai po pasaulį platų —
Jų skundo ir aimanų tu negirdi.

Kasdien sūri ašara nurieda tavo veidu.
Žvarbus rytų vėjas kedena kasas — —
Supa marios laivus keleivių benamių:
— Kur mūs žemė?? — Kur iškelsime kojas basas?!...

— Taip išalkom tavo duonos, tėvyne!
— Taip ištroškom tavo šulinių vandens!
O dienos taip susipalniojo, taip susipynė —
Ir nežinia, kas tą raizginį kada išners?

O tu... tenai — ant gintarinio marių kranto
Su grandinėm ant rankų ir durtuvu širdy...
Pilkam marių rūke paklydo Laisvės Paukštis —
Bet praskrendant vistiek kada sulauksi jį!

Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas Karo Muziejaus sodnelyje.

Apie Studentus Lietuvoje, Ju Priėmimo Salygas

Iš Lietuvos atvykę pasakoja: kokias stipendijas gauna studentai Daug kas Lietuvoje klausosi lietuviškų radijo transliacijų iš Vakarų

Tik ką iš Lietuvos atvykę, paklausti apie studijuojančio Lietuvos jaunimo gyvenimą, papasakojo štai ką: dauguma studentų, lankančių aukštąsias mokyklas, gauna stipendijas. Jos duodamos atsižvelgiant į studento tėvų uždarbį. Jei studento tėvų ar globėjų šeimoje mėnesinis uždarbis kiekvienam asmeniui sudaro apie po 40 rublių, tokiu atveju studentas stipendijos negauna. Jos nėra didelės ir studentai priversti labai taupiai gyventi. Pvz Vilniaus Universiteto studentai pirmaisiais mokslo metais kas mėnuo stipendijas gauna po 24 rb. (žinoma, jiems papildomai pinigų tenka prisidurti dar gaunant iš tėvų ir kt... būdais — E). Panašios ir Pedagoginio instituto stipendijos. Tie studentai, kurie gerais pažymiais baigia pirmuosius metus, antraisiais mokslo metais jau kas mėnuo gauna... po du rublių daugiau, tad — po 26 rb. stipendijos. O jei pirmuosius mokslo metus baigia penketukais, tai kitais metais stipendija jau pakeliama 25%. Kiek aukštesnės stipendijos — Kauno Politechnikos instituto studentams (po 29 rb., paskutiniaisiais metais — apie 40 rb.).

O KAIP SU DIRBANČIAIS STUDENTAIS? Čia žiūrima, kiek studentas per mėn. uždirba. Jei jis gauna ne daugiau kaip 50 rb., tai jam stipendija mokama.

PASIŽADĖJIMAI IŠ MEDICINOS STUDENTŲ. Daug aukš

tąjį mokslą baigusiu vengia vykti dirbti į provinciją. Panašiai būna ir su jaunais gydytojais. Dėl to pastaruoju metu iš stojančių studijuoti mediciną reikalaujama raštiškų pasižadėjimų, kad jie, baigę studijas, vyks į darbą «pagal paskyrimą».

KAIP PRIIMAMI STUDENTAI Į AUKŠT. MOKYKLAS? Stojantiems reikia laikyti egzaminus. Pirmenybė teikiama tiems egzaminus išlaikiusiems kurie turi darbo stažą. Pasakotojai teigia, kad nebūtinai kreipiamas dėmesys, ar stojantis buvęs komjaunuoliu. Priimant studijuoti, komisijoje, be mokytojų personalo atstovų, kiekvienu atveju taip pat dalyvauja fakulteto, kurin studentas stoja, komjaunimo sekretorius ir universiteto (ar kitos aukšt. mokyklos) komjaunimo sekretorius. O egzaminus išlaikiusį kandidatą priimant studijuoti, paprastai paklausiama, ar jis bus komjaunuolis... Pasakotojai teigia, kad Vilniaus universitete apie 90% studentų priklauso komjaunimui. Tačiau vid. mokyklose esą apie 40% moksleivių — komjaunuolių.

Atvykusių nuomone, Lietuvoje nemaža žmonių klausosi lietuviškų radijo transliacijų iš Vakarų Vilniaus universiteto studentai taip pat klausosi tų pranešimų. Nors transliacijų klausomumas trukdomas, tačiau dažnai pavyksta pranešimų išklausti netrukdomai.

Elta

— JAUNUČIAMS ATLEITININKAMS — Ateinantį šeštadienį, Vasario 16 dieną, kaip kiekvieną šeštadienį, bus susirinkimas ketvirą valandą po pietų. Po susirinkimo, 17.30 val. važiuosim į S. Paulio Katedrą, Prača da Sė, kur bus laikomos mišios Lietuvos Nepriklausomybės Šventės proga. Visi kurie galės važiuoti, prašomi atsinešti Cr \$ 0,00 au tobusui.

— ATEITININKE — Nepamiršk kad ateinantį sekmadienį, vasario 17 dieną, tuoj po 9 val mišių, Naujoje Ramovėje, bus ku pos mėnesinis susirinkimas, naujos valdybos rinkimui. Rinkimams vadovaus J. Guiga.

— IŠVYKA Į JUNDIAI — Pereitą savaitgalį Ateitininkai suruošė savo nariams išvyką į Ponų Kazlauskų ukį, prie Jundiai. Dienos buvo mėlynos ir saulėtos. Tėko nepaprastai smagiai praleisti laiką. Šeštadienį vakare, pilno mėnulio apšviesti, sukūrėm didžiausią laužą. Kepėm skaniai p. Jurgelevičienės paruoštą mėšą «churraskui», valgėm, dainavom, ir žaidėm. Buvo tikrai gaila palikti tą begaliniai gražią gamtą, kai reikėjo eiti miegoti. Rytojaus dieną, anksčiau rytą atsikėlę, pagėrę kavos, išvažiavom į Jundiai (10 minučių su automobiliu) išklausti Šv. Mišių ir susipažinti su dar vienu Brazilijos miesteliu.

Grįžę į ukį, vėl gėrėjomės gamta, šviežiais vaisiais, būdami geroj nuotaikoj. Prisi-krovę mašinas vyduogių «mangų» čemodaną, išvažiavom iš ten 6 val vakaro, palikdami tenai tikrai labai didelį AČIŲ (kurs tikrai nebūtų tilpęs mašinoje), gerb p. Kazlauskams už priėmimą ir vaišingumą.

Naujas Styginis Kvartetas

Tėvas Br Markaitis, S J., sukūrė Styginį kvartetą, susidedantį iš trijų dalių. Rankraštis turi beveik 40 psl. Kaip pirmiau sukurtieji šio autoriaus kūriniai, taip ir šis yra plataus ir laisvo užsimojimo kūriny. Norimoms idėjoms išreikšti šitokiam specifiniame kvartete, kurį turi išpildyti keturi aukštos kvalifikacijos instrumentalistai, kūrėjui nebuvo lengva viską išbaigti taip, kad pildantieji kūrinį teisingai jį suprastų.

Šito siekdamas, autorius pūkia išstudijavo visas instrumentų ypatybes visokeriopose sąstatuose, skambesius ir jų technines galimybes. Tik tada kompozitorius galėjo laisvai ryžtis tokiam dideliame užmojui. Kaip pirmiau, taip ir dabar Br Markaitis vėl įrodė savo pajėgumą, šiame kvartete nesivaržydamas su jokiomis techniskomis prie-

monėmis. Naują kūrinių galės atlikti tik labai didelio virtuoziškumo pasiekę pildytojai. Be to, jis sukurtas modernios muzikos pagrindais.

Veikalas išpildyti yra gana sunkus. Ne visi ansambliai bus pajėgūs šitai atlikti. Polifoninės formos veikale kiekvienas pildytojas yra lyg savo partijos atskiras solistas, neužleisdamas kitiems savo bendrininkams. Tačiau jie visi tarp savęs «susikalba» gana aiškiai. Ritiniu požiūriu kvartetas gyvas, turi apščiail moduliacinių progresijų, kurios įneša daug naujumo ir netikėtumų. Pramatoma ateinančių metų pradžioje ir jo premjera. Šis kūriny savo apimtimi ir sudėtimi yra vienas didžiųjų jaunojo kūrėjo darbų instrumentalinėje muzikoje, o styginiam sąstatui pirmasis.

J. Žilėvičius

«TRYS, KETURI, PASI-JŪOKT»

Patarlės

Kalbėk, kaip Marlene, visą naktį.

Stenkis, kaip Vilma suktis į dešinę pusę per šokus.

Dainuok, kaip Rikardas: Su diev, Sudiev, Sudiev..

Išmok, kaip Jonas Vingrys šluot ramovę

Valgyk, kaip Terezinha «mangas».

Norėk, kaip Dėdė Juozas, kad jaunimas veiktų po jo išvažiavimo.

Mokyk, kaip Irenę Jurgele-

vičiūtę, botanikos.

Turėk Kantrybės, kaip p. Guiga laukdamas jaunimo repeticijomis.

Grožėkis, kaip Julytė mėnuliui.

Lankyk, kaip seni ateitininkai, naują ramovę

Tikėkis, kaip Nijolė sekmadienį eiti į balių

Skubėk, kaip Claudete ir Nanci namo po repeticijų

Pirk, kaip mergaitės «pipokas» išvažiavę.

Mokėk, kaip Kazimieras išalkęs keptis «churrasco»

Važi-uok, kaip Luiza Jodelytė, visur

FABRICA DE MALHAS

Petras Šukys

gamina meniškus ir stiprius megstinukus; rubelius naujagimiams ir kit.

Rua Jundiapéba, 45, Fone: 63-4258 Vila Zelina (arti R Ibitirama ir Av. Zelina).

Lietuvi
Klausk ir remk**LIETUVISKA PROGRAMA**

kuri yra transliuojama kiekvieną sekmadienį, 14 val. per RADIO NOVE DE JULHO, trumpomis 31 metro bangomis.

Patarimus, aukas siūsti šiuo adresu. Mons. P. Ražinskis, caixa Postal 4118. São Paulo.

MALONI ŽINIĄ LIETUVIAMS

LIETUVÉ ADVOKATÉ IRENE GRITĖNAS DUODA NEMO KAMAI JURIDINES INFORMACIJAS SAVO TAUTIEČIAMS

IRENE GRITĖNAS

Advogada

ESCRITÓRIO

Praça da Sé, 323 - 10 - c/101/102
Fone 33-9951

RESIDENCIA

Rua Coelho Neto, 281
Fone: 63-3697, V. Prudente**Escritório Contábil Vila Zelina S/C Ltda.**

(REGISTRADO NO C.R.C.)

RAPIDEZ — HONESTIDADE — PREÇOS MODICOS

Horário: das 8 às 19 horas

Aberturas de firmas - Encerramentos de firmas - Transferências de firmas - Contratos na Junta Comercial - Distratos na Junta Comercial - Registros de firmas na Junta Comercial - Escritas com contabilidade em geral - Escritas fiscais em geral - Contratos de locações - Cartas de fiança - Seguros de fogo - Seguros de acidentes - Requerimentos em geral - Defesas e recursos

PRAÇA SÃO JOSÉ DOS CAMPOS, 8 - SALAS 1 E 2 -
FONE: 63-6005 - VILA ZELINA - SÃO PAULO

Gera kokybę, pigiau kaip kitur, greitas įteikimas, mandagus patarnavimas tikrai

ANTANO PAVILONIOINDUSTRIA DE ARTEFATOS PLASTICOS
"PAVILONIS"

Rua Prof. Gustavo P. de Andrade, 884 - 902, caixa postal 4118 - Vila Zelina, Tel. 63-4130 São Paulo.

Čia yra didžiausias pasirinkimas, dideliais ir mažesniais kiekiais, įvairiausių rūšių ir spalvų guzikų ir lietsargiams dalių.

Didelis pasirinkimas medžiagų ir skoningas pasiuvimas, LAURO SANDRON vyriškų rūbų

SIUVYKLOJE LAURORua do Orfanato, 686, — V. Prudente — Fone 63-5294
São PauloMedžiaga parduodama ir išsimokėjimui
Atėkite ir įsitikinkite medžiagos ir darbo kokybe ir kaina**Casa Sprindys & Cia.**

PÇA. S. JOSÉ dos CAMPOS, 1 - V. ZELINA - TEL. 63-5915

Geležies isdirbiniai ir dažai viskas elektros įrengimui namu reikmens ir zaislai, įvairiausios devanos visoms progoms.

**ESCRITORIO CONTABIL
NASCIMENTO**

Irmãos Nascimento

REG. C.R.C. SP. Nro 1.484

Atlieka firmų atidarymus, perleidimus, komercines ir industrialines apyskaitas, sutvarke dokumentus, sudaro sutartis surašo prašymus ir kitos rūšies darbus atlieka.

Juridinis Departamentas — Nejudomo turto pardavimas
Av. Zelina, 831 — Vila Zelina — Tel. 63-7140 - S. Paulo**ALEKSAS KALINAUSKAS**

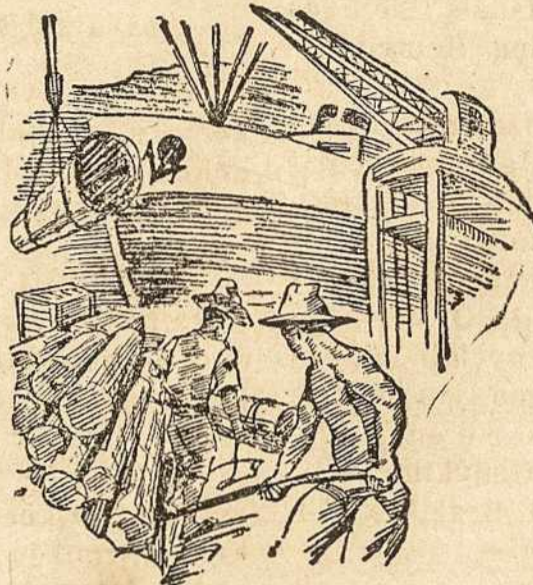
Advokatas

atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskitis, dokumentų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai.

Residencia:

R. Joaquim Piza, 204

Raštinė:

R. 15 de Novembro, 244
[4.0 - Sala 7 - Tel. 37-0324
no 14,00 iki 18,00 val.**PRANAS & CIA. LTDA.**

Madeiras em geral

SEDE: Rua México, 98 - 9.º - sala 904 — Fone: 52-0228

Enderêço Telegrafico: «CABIUNA»
Rio de Janeiro

Serraria «ITA» — Serra dos Aimorés — Municipio de Nanque - Estado de Minas Gerais

KIRPIMO IRI SIUVIMO MOKYKLA**„SOFIJA“**

Mokina kirpimo siuvimo, madų modelių braižybos ir pritaikomojo meno.

Paruošia siuvimo ir kirpimo mokytojas valdiškiems egzaminams (habilitação)

Mokykla turi visas valdiškas teises yra registruota «Departamento do Ensino Profissional»

Pamokos vyksta vakarais

- Užsirašyti pas mokyklos direktorę Sofiją Misiukaite -
Rua da Graça, 381 — casa 6 — Bom Retiro**LIETUVIŠKŲ PAMALDŲ KA
LENDORIUS**Pirmą mėnesio sekmadienį:
Parque das Nações 10 val.
Casa Verde, 17,15 val.

Antrą:

Jaçana klierikų kopl. 7,45 val.
Bom Retire, 10 val.
Utinga 18,00 val.,

Trečią:

Agua Rasa 8 val.;
Moinho Velho 11 val.,
Lapa 16 val.,

Ketvirtą:

Vila Guilhermine 17 val.

Paskutinį:

Vila Anastacio 8,30 val.;

**LIETUVIŠKŲ PROGRAMOS
TRANSLIACIJOS**

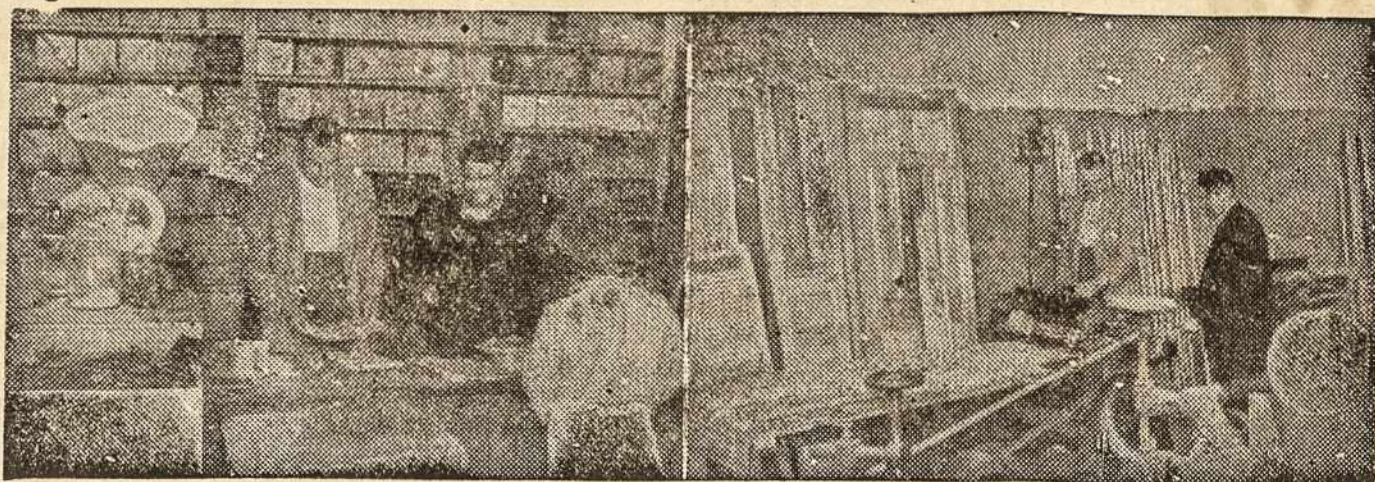
(Lietuvos laiku)

VATIKANO RADIJASKasdien 20,15 iki 20,50 val.
Sekmadieniais 10,30 iki 11
val. 19, 25; 31 ir 196 metru
bangomis.**RIO DE JANEIRO**Lietuvių radio valandėlė
«A voz da Lituania» yra trans-
liuojama **SEKMADIENIAIS**
7 val. 15 min.**SIUVÉJAS**POVILAS AMBROZEVIČIUS
Rua Inhagapi, 47 - V. Zelina
(prasideda iš Av. Zelina, 595)

VIENINTELIAI ATSTOVAI GARSIOJO VANDENS LINDOYA

IRMŪOS CARRIERI LTDA.Lindoya vanduo yra senai žinomas gerimas
kurio puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau
visi yra vienbalsiai pripažinę. Pabandykite,
įsitikinkite ir visados naudokite!Rua Dino Bueno, 795 a 835
Telefones: 51-4019 e 51-2223

Caixa Postal 3967 — SÃO PAULO

Statybos medžiagos sandėlis ir įvairių geležinių daiktų, indų bei darbo įrankių
krautuve tikrai pas**JAKUTIS & LAPIENIS LTDA.**

RUA COSTA BARROS, 34-C TEL. 63-3285 VILA ALPINA

AV. ZELINA, 515 — CAIXA POSTAL, 4118 — SÃO PAULO

Lietuvos Nepriklausomybei 45 Metai

Tiek kraujo, tiek ašarų, tiek Lietuvos motinų maldų kaina vo mūsų Tautos nepriklausomybę atgauti. Ji turi vėl grįžti! Dievas su mumis. Juo labiau Kristaus priešai trimtavo Jį prikale ant Kryžiaus, juo artimesnis buvo Jo prisikėlimas. Jei esi Dievo Sūnus, nusileisk nuo Kryžiaus, šaukė priešai. Bet po trijų dienų net Romos cėsoriaus kareiviai išbėgiojo, o didžiausias akmuo nuo Kristaus Karsto atsirito ir imperatoriaus antspauda subyrėjo. Taip bus ir

su Lietuvos priešais.

Komunistai kovoja dviem frontais: užgniaužia Lietuvos laisvę ir niekina lietuvių tikėjimą.

Mes čia užsieny turime tuos du frontu ginti. Neseniai teko skaityti keleta brošiūrų iš Lietuvos, kaip įžuliai ir bauriai niekinamas tikėjimas Šlykštu skaityti! O mes čia apleisdami b.žnyčią ir šaipyda miesi iš tikėjimo, jau bent toj srity einame kartu su Lietuvos priešais. Gėdykimės!

Misijon. J. Bružikas, S.J.

BRANGUS TAUTIETI, ATSIMINK, KAD SAVAITRAŠTIS «MŪSŲ LIETUVA» YRA VIENTELIS LIETUVIŠKAS LAIKRAŠTIS BRAZILIJOJE. TAIP PAT ŽINOK, KAD JIS YRA TAVO IŠTIKIMAS DRAUGAS, PATARĖJAS IR GYNĖJAS. TO DĖL KIEKVIENAS SAŪMONIN GAS LIETUVIS SKAITO, PLATINA IR PRENUMERUOJA «MŪSŲ LIETUVA».

Prenumeratoriai užsimokėję už 1963 metus:

Regina Kutkienė 1.500 cr., Ieva Kutkienė 1.000 cr., Petras Palivonas 1.000 cr., Antanas Strolia 1.000 cr., Marija Mazurkevičienė 1.000 cr., Simonas Mekšraitis 1.000 cr., Valteris Paniuškis 1.500 cr., Bronė Grušaitis 1.500 cr., Morka Babičkas 1.500 cr. (abi per p. Konsulą A. Polišaitį), Jurgis Garška 2.000 cr.

— VASARIO 17 D. LAPOJ PAMALDŲ NEBUS!

— Šis «M.L.» nr. išleidžiamas padidintas, 8 pusl. Lietuvos Nepriklausomybės 45 m. sukakties proga.

— Vykstantieji į Urugvajų su ekskursija, prašomi kelionės dokumentus įteikti ligi sekmadienio Prel P. Ražaiškus, kad galėtų sudaryti reikalaujamą atatinamų įstaigų bendrą sąrašą su atatin kamais atžymėjimais. Specialus autobusas iš Vila Zelinos išvažiuos antradienį, į vasario 19 d. 15 val.

— Vasario 16-tos minėjimo programoje vi kas eis sulig numatytos programos, jokių pakeitimų nebus. Prašomi nesivėlinti nei šeš adienį katedroje į pamaldas, nei sekmadienį į minėjimą.

— Šį šeštadienį Vila Zelinoj stos prie altoriaus žiedų mainyti JUOZAS AŠKINIS su MARIJA

— Laiškai: A. Balčiūnienei, G. Gučavičiūtei, E. Antanaitienei, Pr. Zagorskienei, A. Lazdauskui, Alb. Latvenienei, A. Kairiui, I. Skurkevičiūtei, V. Balčiūnui, Ed. Pažėrai, A. Seliokui, J. Paukščiui, M. Kleizienei, Remenčiui.

(pabaiga iš 1 pusl.)

kultūros namus išklaudyti Pa komovo paskaitos, pažiūrėti dokumentinio filmo «Didysis mūsų prie Volgos».

— Vasario 1 d. gastrolių į Ukrainą išvyko Sauliaus Sonda deklavojamas Vilniaus kamerinis orkestras. Šalia Bacho, Vivaldi ir kt. kūrinių įtraukti ir lietuvių muzikos puvyzdžiai. O kestre dalyvauja keiti solistai. jų tarpe ir Hel sinkio festivalyje praėj vasarą pasižymėjęs altistas — P. Radzevičius.

— Vasario 3 d. į Vilnių pasisvečiuoti atvyko traukiniu 500 Kijevo politechnikos instituto studentų. Įprasti vad. «draugystės traukiniai» svečius iš Sovietijos į Lietuvą atgabena jau ne pirmą kartą. Ant traukinio vagono buvo užrašai: taika, mir, Frieden, paix. Studentų svečių tarpe buvo ir per 100 užsienio kraštų studentų, besimokančių Kijevo politechnikos institute. Tris dienas Vilniuje viešėję studentai apžiūrėjo architektūros paminklus, buvo vedžiojami ir po įmones.

LIETUVOS GYVŪNIJAI GRĖSIAS BADO PAVOJUS

Prie Min Tarybos Lietuvoje veikia Gamtos apsaugos komitetas ir ryšium su šios žiemos padariniais, jos pirm. V. Bergas per «Tiesą» (16 nr.) pasakojo, kas daroma, kad gyvūnijai negręstų «baltasis badas». Jis aurodo, kad Lietuvos gyvūnijai grėšias nemažas pavojus, o naudingų žvėrelių ir paukščių turimaga daug. Miškuose, pagal Bergo duomenis, gyvena daugiau kaip 2 000 briedžių, apie 40 000 stirnų, o dėmėtųjų elnių ir danielių skaičius siekia netoli tūkstančio, kiškų

VAI TAI MES MYLIME TĄ ŽEMĘ,
KUR VASAROM DARŽELIAI ŽYDI,
KUR ŽALIOS PUŠYS DANGŲ REMIA
O SUNKŲ DARBA DAINOS LYDI.

rasime dešimtis tūkstančių, 140.000 karapakų. Dabar miškuose tiems žvėrimis paruošta daugiau kaip 2.000 ędžių. Nuo šalčių daugiau nukentia kurapkos. Dabar į kovą su «baltuoju bado» vis labiau kviečiama ne tik miškininkai ar medžiotojai, bet ir visuomenė.

II P. AMERIKOS LIET. KONGRESAS

Vykdam I jo P. Amerikos Liet. Kongreso nutarimus, antrasis P. Amerikos didesnių lietuviškų kolonijų sąskrydis įvyks vasario 23-25 dienomis Montevideo mieste. Tokiais lietuvių sąskrydžiais norima palaikyti lietuviškumo dvasia jaunoje jaunoje kartoje. Per dainą, tautinius šokių, sportą ir jaunimas įsijungia į sąskrydžių programas. Montevideo kongrese apie lietuvių išlaikymą P. Amerikos mūsų išveivijoje referuos Argentinoje gimęs, žinomas visuomenininkas bei kultūrininkas C. Juknevičius, o koreferentais bus rašytoja H. Mošinskienė iš São Paulo ir K. Čibiras iš Montevideo. Be to, numatoma įvairi meninė programa ir kongreso delegacijos kontaktai su Urugvajaus vyriausybės nariais spauda, televizija ir t.t.

Komunistinės propagandos

varytojai jau suskato niekin ti kongreso organizatorius ir tikslus. Suprantama, tatau tik parodo kongreso aktualumą.

DEMASKUOJAMAS SOVIETINIS KOLONIALIZMAS LIETUVOJE

Tęsdamas paskaitų — pasikalbėjimų ciklą apie sovietinį kolonializmą Lietuvoje ir bendrai Rytų bei Centro Europoje, žurn. K. Čibiras vėl kalbėjo pe valstybinį Argentinos Radio Belgrano ir jo milžinišką tarptautinį tinklą, girdimą kaimyninėse šalyse. Tie pasikalbėjimai su radijo rašytoju Peralta numatomi ir šiemet, kada tik K. Čibiras iš Montevideo į Buenos Aires galės atvykti. Politiniu požiūriu R. Belgrano programos TRIBUNA INSTITUCIONAL labai atsakingos, oficialių veiksmų autorizuojamos.

NAUJA AUSTRALIJOS LB KRAŠTO VALDYBA

Australijos Liet. Bendruomenės suvažiavime Adelaidėje į Krašto Valdybą išrinkta valdyba pasiskirstė pareigoms: krašto valdybos pirm. Izidorius Jonaitis, vicepirm. M. Zikaras, sekr. P. Protas, išd. P. Nagys, narys švietimo reik. ir Kult. Tarybos pirm. Henr. Ke raitis ir narys jaunimo reikalų Daiva Labutytė

— PARDUODMAS namas iš 3 kambarių 1 sale virtuve ir banheira su dideliu barakonu Via Anchieta 15 kl. prie fabriko Mercedes Benz ir Fontora, gerom sąlygom. Smulkesni informacijū Rua Caiovaá, 1363 — Sumare.

— VILA ZELINOS LIETUVIŲ KUNIGŲ telefonas 63-5975
Rev. Jonas Bružikas, S. J. Igreja de São Gonçalo, Praça João Mendes, São Paulo, tel. 36 2628, Brasil.

LIETUVIS ADVOKATAS

Albertas Pavilavicius

atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskitis, dokumentų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai.

Av. Liberdade, 47 - 9 o Andor Res.: R. Fernando Falcão, 35
Fones: 37-0395 - 35-5650 - 33-6011 São Paulo

PRANEŠIMAS

Lankydami Romoje, Italijoje, apsistokite naujai įrengtuose Liet. Šv. Kazimiero Kolegijos svečių namuose:

«VILLA LITUANIA»

Piazza Asti 25 (Via Casalmoferrato 33. Tel. 78.90.33. 78.00.14)
ROMA — ITALIA.

Rasite jaukią aplinką, sveiką maistą ir neperdetą kainą. Pageidaujama, kad dėl apsistojimo laikotbūtų susitarta iš anksto.

KOLEGIJOS VADOVYBĖ.

Pasinaudokite gera proga!

PARDAVĖJAI—PROPAGANDISTAI, su praktika, reikalingi įvairių lietuviškų ir vietinių gerimų įmonei. Suinteresuotieji prašome kreiptis į fabriko savininką LAURINAVIČIŲ ANTANĄ & CIA. LTDA, Av. N. S. Aparecida, 204, Vila Albertina, Tremembé, S. Paulo. Susisiekimas: iš Praça do Correio važiuoti onibusu Vila Albertina iki galo

Lietuviškas žodis, daina ir muzika aidi tropikų padangėje iš

RADIO CLUBE SANTO ANDRÉ

ilgomis, 1495 kilociklų bangomis, kiekvieną sekmadienį devintą 21) val. vakaro. Per radijo galima pasveikinti gimtadienio, vardadienio vestuvių ir kitomis progomis.

Radijui laiškus siųsti šiuo adresu: caixa postal 4118, São Paulo. Fone: 63-5975.

Visiems linkime laimingos kelionės. Bet kartais visai atsitinka... tenka sulamdyti automobilis, ar motoras sustoja veikęs. Tokiais atvejais kviečiame pasinaudoti mūsų gerų specialistų, mandagių ir pigių patarnavimu:

AUTO MECANICA E FUNILARIA VINA DEL MAR

kurios savininkais yra Jonas Razulevičius ir Andrius Balčiūnas, Rua Donatarios, 49, Mooca — São Paulo
Fone: 93-4486 (recados).